

men med *spontan* genopblussen af rus-symptomer uden umiddelbar forudgående *h.*-indtagelse får i denne forbindelse særlig betydning.

ad B°.

1°. Erfaringer til belysning af spørgsmålet om eventuel blivende skadevirkning af langtidsindtagelse af *h.* er i det væsentlige baseret på meddelelser fra lande som Indien, Ægypten og Marokko, hvor cannabisforbruget har været vidt udbredt gennem generationer. Efter disse skulle kroniske psykoser (specielt hallucinoser) og organiske demens-tilstande være et endog meget hyppigt forekommende fænomen hos vedholdende cannabis-brugere (bl. a. *Benabud*, 1957). Muligheden af sammenfaldende alkoholmisbrug, ernærings sygdomme og kroniske infektioner gør det imidlertid uhyre vanskeligt at vurdere de foreliggende meddelelser. Spørgsmålet må indtil videre anses for åbent.

2°. Hovedinteressen inden for den kliniske cannabisforskning har de seneste år samlet sig om stoffets indvirkning på de *helt unges personlighed og adfærdsmønster*, specielt i aldersklasserne 11-16 år, hvor stofforbruget også her i landet synes at vinde stigende udbredelse.

De hidtidige erfaringer har ført til den tentative opstilling af det såkaldte „amotivational syndrome“, som af *McGlothlin og West* (1968) beskrives som følger:

„Kliniske iagttagelser viser, at regelmæssig brug af marihuana kan bidrage til udviklingen af en personlighed, som er karakteriseret ved passivitet, indadvendthed og svigende motivation. For mange studenter af middelklassen har brugen af betydelige mængder marihuana affødt en gradvis overgang fra en konform, præstationsorienteret adfærd til en afslappet, ubekymret omkringvandren.

Det er vanskeligt at udskille sociale faktorer og lejlighedsvis brug af LSD som årsagsmomenter, men det synes som om regelmæssig brug af marihuana meget vel kan bidrage til visse karakteristiske personlighedsforandringer især hos suggestible unge. Disse forandringer omfatter apati og manglende effektivitet, mindsket evne eller vilje til at realisere langsigtede planer, til at overvinde skuffelser, at koncentrere sig gennem

længere perioder, følge rutinen og drage nytte af nye erfaringer. Verbale præstationer, såvel hvad angår skrift som tale, viser sig ofte forringet.

Sådanne personer udviser en høj grad af introversion, engageres alene af det nærværende på bekostning af fremtidsmål, ligesom de udviser en udtalt tendens til regressiv, infantil, magisk tænkning. De tillægger sig selv større skabende evne, men er objektivt set mindre produktive. De synes at lide mindre under livets vanskeligheder, men samtidig gradvis at unddrage sig dets udfordringer“.

Denne beskrivelse af „the amotivational syndrome“ bekræftes af meddelelser specielt fra pædagogisk side her i landet, hvor lignende udviklinger er iagttaget blandt helt unge *h.*-rygere. Det er uomtvisteligt, at den „personlighedsændring“ i retning af passivitet stigende til apati, indifferens og tab af gængse aspirationer, som her manifesterer sig i præpuberteten, *kan* betyde et knæk på livslinien, som vil vise sig uoprettelig. Hvor tit kommer, at disse unge vil føle sig fristet til at opsøge kredse, hvis holdning til deres „asociale“ livsstil er mere tolerant, end hvad tilfældet er i deres hjemlige miljø, — kontakter, som i sig selv, d. v. s. uanset en eventuel legalisering af *h.*, indebærer risiko for at medføre en overgang til brug af stærkere virkende stoffer.

2°.

Det må betones, at den her givne oversigt, som blot repræsenterer et udsnit af de aktuelle forskningsbestræbelser i forbindelse med cannabis-problematikken, alene, eller i hvert fald ganske overvejende, vedrører problemkredsens medicinske (farmakologiske), psykologiske og psykiatriske aspekter. Den sociale, kriminologiske og først og fremmest behandlingsmæssige problematik er således ikke berørt.

Alligevel vil det være fremgået, at en mangfoldighed af spørgsmål venter på deres besvarelse. Blandt de særlig påtrængende og sådanne over hvilke de nærmeste års forskning kan forventes at ville kaste mere lys, skal nævnes:

1°. Cannabisprodukternes *skabne i organismen*, herunder specielt deres udskillelsesforhold.